

Historia Neurologii Dziecięcej w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie

Sesja naukowa zorganizowana 18 października 2008 r. z okazji XV-lecia Oddziału Neurologii Dziecięcej była okazją do przedstawienia historii rozwoju Neurologii Dziecięcej w Olsztynie. Przypomnieliśmy nieco odległe, lecz znaczące fakty, które dały podstawę stworzenia nowoczesnej bazy diagnostycznej dla dzieci ze schorzeniami układu nerwowego. Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy powstał w 1954 roku, w adaptowanym poklasztorzym budynku przy ul. Wyspiańskiego w Olsztynie. Po 7 latach działalności w listopadzie 1961 r. wmurowano kamień węgielny pod budowę nowego Szpitala Dziecięcego przy ulicy Żołnierskiej 18. Pierwsi pacjenci byli przyjęci do nowego budynku Szpitala w lutym 1967 r. Od początku działalności nowego Szpitala funkcjonowały Oddziały Niemowlęce, Pediatriczne o różnych profilach, Oddział Chirurgii i Dział Anestezjologii i Reanimacji. W 1974 r. powstał Wojewódzki Zespół Opieki Zdrowotnej Wieku Rozwojowego, w którego skład wchodziły: Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy, Przychodnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży oraz Wojewódzki Ośrodek Matki i Dziecka. Od tego też czasu datuje się początek rozwoju Działu Neurologii Dziecięcej (zdjęcie I). Dr n. med. Tadeusz Ciesielski, specjalista neurologii ogólnej, pierwszy specjalista neurologii dziecięcej, 1 marca 1974 r. podjął pracę w Szpitalu Dziecięcym jako kierownik tworzącego się Działu Neurologii Dziecięcej. W tym czasie dyrektorem Woj. Szpitala Dziecięcego w Olsztynie była dr n. med. Olga Szwalkiewicz. Natomiast Poradnia Neurologii Dziecięcej, gdzie pracę podjęli dr n. med. Tadeusz Ciesielski i pielęgniarka Renata Koczkodan-Kochanowska, która w późniejszym uzyskała kwalifikacje laborantki elektroencefalografii dziecięcej (IMiDz w Warszawie), rozpoczęła działalność 1 stycznia 1975 r. W tym też roku nastąpiło otwarcie Pracowni EEG. W pierwszych latach działalności Pracowni EEG opisy badań wykonywała dr Janina Kowalewska – specjalista pediatrii.

15 października 1976 r. otworzono Pracownię Echoencefalograficzną. Badania opisywała dr Maria Iwulska-Leśniowska – specjalista pediatrii. Współpraca z Pracownią Psychologiczną rozpoczęła się w kwietniu 1978 r., a pracownikiem była tu mgr Marta Kossut. Dr n. hum. Marian Świniarski od 1979 r. zajmował się problemami neuropsychologicznymi. Pierwsze lata pracy w Dziale Neurologii Dziecięcej były szczególnie trudne, gdyż opiekę nad dziećmi ze schorzeniami układu nerwowego sprawował jeden lekarz. Kolejne lata to czas kształcenia lekarzy w zakresie neurologii dziecięcej. W 1988 roku II° z zakresu tej specjalizacji uzyskał dr n. med. Edmund Brzozowski, w roku 1993 Elżbieta Młynarczyk i Bożenna Wenclaw oraz w 1995 roku Krzysztof Musiatowicz. Zespół pracowników Działu Neurologii Dziecięcej spotykał się w Poradni Neurologicznej, gdzie omawiał problemy organizacyjne i diagnostyczne oraz terapii pacjentów. W dniu 15 kwietnia 1987 r. wizytę w Szpitalu Dziecięcym złożyła prof. Jagna

Czochańska, która spotkała się z zespołem neurologów dziecięcych, jak również z dyrektorką Szpitala Ireną Mierzejewską-Grabowską omawiając bieżące problemy Działu Neurologii Wieku Rozwojowego (zdjęcie II). W roku 1992 braliśmy udział w konkursie Ambasady Włoskiej w Warszawie na projekt programu poprawy opieki zdrowotnej. Zespół Neurologii za projekt *Programu poprawy opieki w zakresie diagnostyki, leczenia i zapobiegania schorzeniom układu nerwowego u dzieci* zdobył jedną z równorzędnych nagród w wysokości miliarda zł. Dzięki tej nagrodzie zakupiono nowoczesny aparat do badań EEG. Celem poszerzenia i doskonalenia badań diagnostycznych Oddział Regionalny Polskiego Towarzystwa Neurologów

Dziecięcych w Olsztynie założył fundusz na zakup aparatu elektromiograficznego. Od r. 1992 Dział Neurologii Dziecięcej dysponował wykształconą kadrą specjalistów, nowoczesną pracownią EEG z wykwalifikowaną kadrą techników EEG. W dniu 25 maja 1992 roku w wyniku konkursu ordynatorem Oddziału Neurologii Dziecięcej został dr Tadeusz Ciesielski a oddziałową – dyplomowana pielęgniarka Ewa Jankowska.

Po 18 latach starań, 26 maja 1993 r., w Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie został utworzony Oddział Neurologii Dziecięcej (zdjęcie III). W uroczystym otwarciu oddziału wzięli udział: prof. dr hab. n. med. Jagna Czochońska – kierownik Kliniki Neurologii Dziecięcej i Młodzieży Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie, prof. dr hab. n. med. Wiesław Makarewicz – prof. Akademii Medycznej w Gdańsku. 7 czerwca 1993 r. na nowo utworzonym oddziale pojawili się pierwsi pacjenci. Od roku 1994 do roku 1996 zastępcą ordynatora była Elżbieta Łobodzińska-Młynarczyk, przez okres kolejnych dwóch lat pełniła obowiązki ordynatora oddziału, od 1998 roku do chwili obecnej jest ordynatorem. Oddział posiada akredytację upoważniającą do prowadzenia specjalizacji z zakresu neurologii dziecięcej, jak również umożliwia odbycie staży lekarzom specjalizującym się w pediatrii i neurologii, przede wszystkim z woj. warmińsko-mazurskiego. Rocznie hospitalizowanych jest w oddziale około 800 pacjentów.

Zespół Neurologii był organizatorem czterech Zjazdów Naukowych o zasięgu ogólnopolskim:

- 26–28 X 1980 r. – Ogólnopolskie Dni Neurologii Dziecięcej. Tematem Konferencji były *Postępy w diagnostyce schorzeń układu nerwowego u dzieci*
- 20–22 IV 1986 r. – XVII Krajowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa ds. Padaczki (zdjęcie IV)
- 7–19 X 1991 r. – I Zjazd Polskiego Towarzystwa Neurologów Dziecięcych, którego Oddział Regionalny PTND w Olsztynie miał zaszczyt być organizatorem i

gospodarzem. Gośćmi honorowymi Zjazdu byli: prof. dr Zofia Majewska, prof. dr hab. med. Antoni Prusiński. Tematami Zjazdu były: *Stany napadowe u dzieci* oraz *Profile Klinik i Oddziałów Neurologii Dziecięcej w Polsce* (zdjęcie V).

- 21–23 IX 2000 r. – Ogólnopolskie Dni Neurologii Dziecięcej poświęcone problemom genetycznym w neuropedii.

W latach 1982–2003 corocznie organizowano spotkania towarzyskie w czasie karnawału, których celem poza integracją środowiska było pozyskiwanie funduszy na aparaturę potrzebną w diagnostyce układu nerwowego u dzieci. Osiągnięciem ostatnich lat w regionie jest powstanie Poradni Medycyny Matczyno-Płodowej, której współorganizatorem była dr n. med. E. Szalkiewicz, legitymująca się dyplomem specjalisty medycyny płodowej, uzyskanym we Francji. Działalność ta pozwala na bardzo wczesne wykrywanie wad CUN i innych zagrożeń neurologicznych mających swój początek w życiu płodowym.

Rozwój Neurologii Dziecięcej w WSSD w Olsztynie był możliwy dzięki zrozumieniu i dostrzeganiu potrzeby udziału neurologów dziecięcych w diagnostyce i leczeniu dzieci, a także determinacji i zdolnościom organizacyjnym twórcy oddziału dr. Tadeuszowi Ciesielskiemu – wieloletniemu sekretarzowi Zarządu Głównego PTND oraz sekretarzowi redakcji pisma „Neurologia Dziecięca”, którego pierwsze numery 1–8 drukowane były w Olsztynie. Projekt logo PTND z uśmiechniętą twarzą dziecka to dzieło artystki grafika Barbary Lis-Romańczukowej z Olsztyna. Przez wszystkie lata działalności za główny cel stawiano sobie starania o poprawę warunków bytowych i diagnostyki dzieci ze schorzeniami układu nerwowego woj. warmińsko-mazurskiego.

Elżbieta Łobodzińska-Młynarczyk